

K-märkta fritidsbåtar

Uppdaterad 2010-06-14, Sjöhistoriska museet, Stockholm

Båtarna presenteras i bokstavsordning.

ANNE

Typ: Segelbåt

Konstruktör: Fredrik Ljungström

Byggd: 1949, varv på Orust enligt ansökan

Material: Trä (Afrikansk mahogny)

Ägaren bor i Stockholms län

Segelbåten "Anne" från 1949 är en av de sista konstruktioner som gjordes av Fredrik Ljungström. Dess unika utseende illustrerar en av landets mest innovativa båtkonstruktionsförsök. Den nuvarande ägaren har under de senaste drygt 30 åren underhållit båten på ett förtjänstfullt sätt. Segelbåten "Anne" har k-märkts, eftersom den bedömts vara kulturhistoriskt värdefull.

ANZY

Typ: Entypskoster

Konstruktör: Einar och Carl-Erik Ohlson

Byggd: 1943, Carl-Erik Ohlson på Hjalmar Johanssons varv,

Långedrag

Material: Trä (ek)

Ägaren bosatt i Västra Götalands län

Denna entypskoster från 1943 har en intressant tillkomsthistoria som pionjär för sin typ. Dess långa ägarlängd berättar om ett båtliv där arbetare och verkmästare vid de stora västsvenska varven själva byggde och seglade sina båtar. Det kulturhistoriska värdet bibehålls tack vare nuvarande ägarens höga ambitionsnivå vid renoveringen – där utseendet från 1940-talet står i fokus. Segelbåten "Anzy" har k-märkts, eftersom den bedömts vara kulturhistoriskt värdefull.

ARCHIMEDES PASSBÅT

Typ: Passbåt

Konstruktör: AB Archimedes

Byggd: 1935, Svens Forsslund, Fagerfall, Bjuråker

Material: Trä (ek)

Ägaren bosatt i Gävleborgs län

Denna välbevarade passbåt, från 1935 har använts och underhållit på ett förtjänstfullt sätt. Båten köptes ny av nuvarande ägarens far och har en intressant historik då den följt familjens flyttar i landet. Omsorgen att hålla sig till båtens ursprungliga utseende har bland annat karakteriserat den senaste upprustningen. Motorbåten kallad "Archimedes passbåt" har k-märkts, eftersom den bedömts vara kulturhistoriskt värdefull.

ARÖ I

Typ: Passbåt av märket Realloy Pilen (Motorbåt)

Konstruktion: Lage Eklund

Byggd: 1954, Livbåtsvarvet/Kordaverken, Orust

Material: Plast och trä

Ägarna bosatta i Västra Götalands län

En av de största förändringarna vad gäller fritidsbåtar under 1900-talet är skiftet av material från trä till plast. Materialen har visserligen olika egenskaper – men man kan inte säga annat än att plasten kommit för att stanna. Passbåten "Arö I" av modell Realloy Pilen tillhör den första generationen båtar med plastskrov. Fortfarande behöll man vid denna tid dock däck av trä. Eftersom materialutvecklingen snabbt gick vidare och även däck snart tillverkades i plast hann modellen aldrig bli vanlig. K-märkningen motiveras av att båten återfått ett sådant skick som den hade då den var ny. Dessutom är båtar med kombinationen av plast och trä idag sällsynta – särskilt i så gott skick. Ägarna har visat prov på en mycket hög ambitionsnivå när det gäller att återge båten det utseende och de egenskaper den hade när den var ny. Detaljnoggrannheten har varit mycket stor under renoveringen. Statens maritima museer har därmed bedömt att båten väl uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

AURA

Typ: Segelbåt, koster

Konstruktör: Hjalmar Olsson

Byggd: 1939, Gösta Johanssons båtvarv, Kungsviken, Orust

Material: Trä (ek)

Ägaren bosatt i Stockholms län

Segelbåten "Aura" från 1939 är en välbevarad koster byggd på Orust. Bygget som gjordes av Gösta Johansson finns väldokumenterat och en komplett ägarlängd finns också. Underhållet utförs med väl beprövade metoder och den seglas längre sträckor varje sommar. Segelbåten "Aura" har k-märkts, eftersom den bedömts vara kulturhistoriskt mycket värdefull.

AURORA

Typ: Havskryssare P 28

Konstruktör: Harry Hallberg

Byggd: 1961, Harry Hallbergs Varvsindustri

Material: Trä

Ägaren bosatt i Uppsala län

"Aurora" är en havskryssare av modellen P 28. Denna båttyp var en av Harry Hallbergs Varvsindustri största framgångar och den byggdes i 536 exemplar. Dessa båtar byggdes i flera versioner mellan 1955 och 1973. K-märkningen motiveras av att denna båt har många bibehållna originaldetaljer och tillhör den första generationen P 28:or med 7/8-dels rigg, en hel

sidoruta och en liten rund ruta på doghouse och är därigenom kulturhistoriskt intressant. "Aurora" är generellt sett i gott allmänt skick. En fördel vad gäller historiken på båten är att den nuvarande ägaren spårat och redovisar tidigare ägare. Dessutom är bildokumentation av interiören särskilt god. Statens maritima museer anser sammantaget att segelbåten "Aurora" är värdefull och uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

BRÖDERNA TELLS CAMPINGBÅT

Typ: Campingbåt

Konstruktör: Bröderna Tell, Tällberg

Byggd: 1952/53, Bröderna Tell, Tällberg

Material: Trä (furu)

Ägaren bosatt i Dalarnas län

Kombinationen av en båt i ett helt autentiskt skick och som samtidigt har en väldokumenterad familjenära historia kopplad till den nuvarande ägaren och hans föräldrar, är mycket intressant. Båtbygget i Tällberg berättar dessutom en maritim historia om både båtlivet på Siljan i synnerhet och insjöar i allmänhet. Denna campingbåt tillverkad hos Bröderna Tell har k-märkts, eftersom den bedömts vara kulturhistoriskt synnerligen värdefull.

BUMS

Typ: Nordisk folkbåt

Konstruktör: Tord Sundén, Skandinaviska seglarförbundet

Byggd: 1963, Olle Andersson vid Seldéns båtbyggeri, Orust

Material: Trä

Ägaren bosatt i Västra Götalands län

Segelbåten "Bums" är en nordisk folkbåt och tillhör därmed en av Sveriges största segelbåtsklasser av vilka det finns ett stort antal. Just därför är det särskilt intressant med ett så välbevarat och väl underhållet exemplar från tiden då man fortfarande byggde i trä. K-märkningen motiveras av att "Bums" är i ett mycket gott ursprungligt skick – samtidigt som den fortfarande används som familjebåt. En stor arbetsinsats läggs ned av nuvarande ägare för att hålla båten i detta goda skick. Den fullödiga historiken bidrar dessutom avsevärt till det kulturhistoriska värdet. Statens maritima museer anser sammantaget att segelbåten "Bums" är mycket värdefull och uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

CARL STUART

Typ: motorbåt

Konstruktör: Carl Gustaf Pettersson

Byggd: 1931, Rosättra varv, Norrtälje

Material: Trä (mahogny)

Ägaren bosatt i Blekinge län

Motorbåten "Carl Stuart" från 1931 är en välbevarad C G Pettersson-konstruktion. Båten har en intressant och väldokumenterad historia även i militär tjänst. Den har under de senaste 20 åren kunnat återställas till sitt ursprungliga utseende

eftersom den till största delen varit så välbevarad. Motorbåten "Carl Stuart" har k-märkts, eftersom den bedömts vara kulturhistoriskt mycket värdefull.

ELSE

Typ: Motorbåt, snipa

Konstruktör: Oskar Kjellberg

Byggd: 1931-32 på Oskar Kjellbergs Båtvarv, Trosa

Material: Trä

Ägaren bosatt i Västernorrlands län

"Else" är en s.k. högsjösnipa byggd på östkusten. Snipan är starkt förankrad i svenskt fritidsbåtliv men har ofta behandlats på ett sådant sätt att båtarna farit illa. Detta exemplar är i bästa skick och helt bibehållen i sitt originalutförande. K-märkningen motiveras av att denna båt är mycket gott originalsckick. "Else" är trots sina närmare 75 år en fantastiskt välhållen båt som klarat sig utan större renovering, och en utmärkt representant för den robusta delen av den svenska fritidsbåtsflottan. Statens maritima museer anser sammantaget att motorbåten "Else" är mycket värdefull och uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

ESSO

Typ: Förruffad passbåt (Motorbåt)

Konstruktör: C. A. Fagerman (H. Forslund)

Byggd: 1930, AB Sjöexpress, Lidingö

Material: Trä

Ägaren bosatt i Stockholms län

Passbåten som typ finns i oändliga varianter, byggda för kortare färder. "Esso" är av lite elegantare typ, kravellbyggd i mahogny. Den har skarpa slag och är därmed planande och byggd för stark motor och hög fart, vilket innebar högre inköpspris när den var ny. K-märkningen motiveras av båten är i gott skick. Allt väsentligt är bevarat och i originalsckick. Den enda, men förståeliga förändringen är att motorn bytts flera gånger under båtens historia och nu är något större än originalet. Ägaren har genomfört en försiktig renovering med material i överensstämmelse med båtens originalutseende. Om det är möjligt kan man i framtiden fortsätta sökandet efter båtens hela historia. Statens maritima museer anser att "Esso" väl uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

FAIR WIND

Typ: Kust-/havskryssare

Konstruktör: Åke Améen

Byggd: 1947-48 på Rosättra varv, Vätö

Material: Trä

Ägaren bosatt i Stockholms län

"Fair Wind" konstruerades av Åke Améen som är känd för sina sjövärdiga segelbåtar, ofta av kustkryssartyp. "Fair Wind" är ett mycket gott exempel. Båten är fullt dokumenterad och i huvud-

sak i ursprungligt skick. K-märkningen motiveras av att båten är en god representant för sin typ. Att den till största delen är i ursprungligt skick och att den är så väl dokumenterad bidrar till dess stora kulturhistoriska värde. Redan 1958 fick båten skrovet plastat – en teknik som vid den tiden var en banbrytande innovation. Statens maritima museer menar att denna årsring bidrar till det kulturhistoriska värdet. Statens maritima museer anser sammantaget att segelbåten ”Fair Wind” är värdefull och uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

FIORELLA

Typ: Halvracer/daycruiser

Konstruktör: C G Pettersson

Byggd: 1912, Bröderna Larsson, Kristinehamn

Material: Trä (Mahogny)

Ägaren bosatt i Stockholms län

”Fiorella” är en vacker representant för den snabbgående fritidsbåten i sin linda. Kunskaperna om hur skroven rör sig i vattnet och vilka faktorer som påverkar möjligheten att uppnå högre farter var inte så utvecklade när den konstruerades. Denna båt räknas, med användande av äldre tiders indelning, som racerbåt, trots att den är helt rundbottad till skillnad från modernare efterföljare med olika avancerade bottenlösningar. K-märkningen motiveras av att ”Fiorella” är en av mycket få exemplar av den tidiga snabbgående motorbåten. Dess historia såväl som det unika, helt ursprungliga skicket gör båten i högsta grad skyddsvärd. ”Fiorella” har sedan 1964 ägts inom samma familj vilket bidrar till kunskapen om hur hon använts och underhållits. Statens maritima museer anser sammantaget att motorbåten ”Fiorella” är synnerligen värdefull och uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

FISKEN

Typ: Motorbåt, Flygfisk

Konstruktör: Olle Enderlein

Byggd: 1959-60 på Malmö Flygindustri

Material: Plast

Ägaren bosatt i Dalarnas län

”Fisken” är av modellen ”sportbåt” – den typ som ersatte campingbåten i och med att plast slog igenom som båtbyggnadsmaterial. Båten är byggd av Malmö Flygindustri, ett av de många varv och verkstäder som under 1950-talets slut och 1960-talets början slog sig på plastbåtstillverkning. En stor mängd båtar byggdes, men de allra flesta har under åren förändrats och byggts om till oigenkännlighet. K-märkningen motiveras av att ”Fisken” är i ett hundra procentigt originalskick med allt bevarat från tillverkningsåret, inklusive motorn. Just denna båt har utöver den nuvarande ägaren bara haft en ägare. Båten berättar också om 1960- och 1970-talets fritidsliv – där vattenskidåkning var populärt med just denna båttyp. Statens maritima museer anser sammantaget att motorbåten ”Fisken” är mycket värdefull och uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

FLORIDA

Typ: Motorkryssare

Konstruktör: Harry Becker

Byggd: 1962, Gamleby Yachtvarv, Västervik

Material: Trä (mahogny)

Ägaren bosatt i Blekinge län

Motorkryssaren ”Florida” från 1962 byggdes som prototyp för en ny båtmodell vid Gamleby Yachtvarv. Både bygget och ägarlängden är väldokumenterad. Vad gäller underhållet idag så är den nuvarande ägaren föredömligt hänsynsfull. Motorbåten ”Florida” har k-märkts, eftersom den bedömts vara kulturhistoriskt värdefull.

GEISHAN

Typ: Segelbåt, koster

Konstruktör: Troligen Tore Herlin eller Axel Nyman (enligt ägaren)

Byggd: 1912, Liedbergs Varfs & Transport AB, Lidingö

Material: Trä (Furu)

Ägaren bosatt i Västra Götalands län

Segelbåten ”Geishan” från 1912 är en av landets äldsta segelbåtar. Den är mycket välbevarad och har en innehållsrik historik både kring ägare och hur båten använts. Denna för västkusten traditionella koster är ovanligt nog byggd på Lidingö på ostkusten. Sättet som nuvarande ägaren underhåller båten på gör att den bibehåller sitt kulturhistoriska värde – samtidigt som den fortfarande används. Segelbåten ”Geishan” har k-märkts, eftersom den bedömts vara kulturhistoriskt mycket värdefull.

GRAN TURISMO II

Typ: Motorbåt, Tiedemankryssare

Konstruktör: Stig Tiedemann

Byggd: 1963, Rosättra varv, Norrtälje

Material: Trä (mahogny)

Ägaren bosatt i Norrbottens län

Motorbåten ”Gran Turismo II” från 1963 är en Tiedemannkryssare byggd på Rosättra varv. Den är i ursprungligt skick, där endast få detaljer kompletterats för att återge båten sitt ursprungliga utseende. Historien om hur båten använts är också väldokumenterad. Motorbåten ”Gran Turismo II” har k-märkts, eftersom den bedömts vara kulturhistoriskt synnerligen värdefull.

GRAZIELLA

Typ: Motorbåt

Konstruktör: C G Pettersson

Byggd: 1932, Fröbergs varv, Lidingö

Material: Trä

Ägaren bosatt i Stockholms län

Motorbåten ”Graziella” byggdes vid Fröbergs varv som var väl-

kända för sin mycket höga kvalitet. Den välkände Carl Gustaf Pettersson var en ofta förekommande konstruktör av de båtar som varvet byggde. K-märkningen motiveras av att "Graziella" är en välbevarad, väldokumenterad och medvetet underhållen fritidsbåt. Det kulturhistoriska värdet har upprätthållits genom att båten renoverats mycket omsorgsfullt av flera tidigare ägare. Särskilt den nuvarande ägarens insatser gör "Graziella" till en bevarandevärd fritidsbåt. Till det kulturhistoriska värdet bidrar även den fullständiga intressanta historiken. Statens maritima museer anser sammantaget att motorbåten "Graziella" är mycket värdefull och uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

HELMY S/Y

Typ: Folkbåt (Segelbåt)

Konstruktör: Tord Sundén

Byggd: 1945, Helmer Gustavsson, Rotholmen

Material: Trä

Ägaren bosatt i Stockholms län

Folkbåten är en av Sveriges största segelbåtsklasser och förekommer i stort antal. "Helmy S/Y" är en av de tidigast byggda folkbåtarna och idag i ett mycket gott originalskick. K-märkningen motiveras främst av det mycket goda originalsicket. Det är intressant att se en av de första båtarna i denna stora klass. För att fortsätta arbetet i samma riktning som ägaren redan gör kan man tänka sig att de interiöra textilierna på sikt byts mot textilier av mer ursprunglig typ. Eftersom båten är så intressant finns även anledning att om möjligt ytterligare fördjupa sig i dess historik. Statens maritima museer har sammantaget bedömt att båten uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

JOSEFIN

Typ: Motorbåt/Snipa

Konstruktör: Rune Berntsson

Byggd: 1963, Berntssons Båtbyggeri, Strömstad

Material: Trä

Ägaren bosatt i Uppsala län

"Josefin" är ett exempel på en fritidsbåt som var mycket vanlig då den byggdes. Liknande båtar byggdes i olika varianter. Denna båt är en klinkbyggd snipa av det mer robusta slaget. Vad gäller material så har "Josefin" skrov i ek och överbyggnad i mahogny. K-märkningen motiveras av att "Josefin" är mycket välbevarad och i gott skick. De mindre ändringar som gjorts under åren kan följas i den dokumentation som finns för båten. Statens maritima museer menar också att det är särskilt viktigt att en båt som varit vanligt förekommande underhålls och nyttjas med kulturhistoriska ambitioner. Tack vare nuvarande ägarens efterforskningar i strömstadstrakten finns en bildokumentation av systerbåtar till "Josefin" som ger en god bild av hur dessa båtar användes när de var nya. Statens maritima museer anser sammantaget att motorbåten "Josefin" är värdefull och uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

KRISTINA

Typ: Motorbåt/Sportbåt

Konstruktör: Owe Forslund

Byggd: 1961, Forslunds varv, Stockholm

Material: Trä

Ägaren bosatt i Stockholms län

"Kristina" är en sportbåt av en modell som kom på mitten av 1930-talet och som sedan fanns kvar inom träbåtstillverkningen ända in på 1960-talet. Då ersattes modellen av modernare daycruiser-båtar i glasfiberarmerad plast. K-märkningen motiveras av att "Kristina" dels är ett gott exempel på en populär båtmodell som tillverkades under många år, dels av att båten under 2000-talet återstälts till ett mycket fint skick. Den hade dessförinnan varit bortglömd och undanställd. Det kulturhistoriska värdet kommer att öka ju mer av båtens historik och ägarlängd som blir känt. Statens maritima museer anser sammantaget att motorbåten "Kristina" är värdefull och uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

LILLI

Typ: Snipa (Motorbåt)

Konstruktör: Bröderna Olsson, Orust

Byggd: 1951, Kungsvikens varv, Orust

Material: Trä

Ägaren bosatt i Västernorrlands län

Denna snipa är ett mycket gott exempel på en båttyp som var vanlig som fritidsbåt framförallt längs Norrlandskusten och Västkusten. Det vanliga är att eftersom de brukades så flitigt så byggdes de ofta om för att på olika sätt anpassas till modernare synsätt på utseende och funktion. Det som gör "Lilli" speciell är att hon inte genomgått några sådana förändringar. K-märkningen motiveras av att båten är bevarad i ett mycket gott originalskick. Dessutom är hon en mycket god representant för en enkel, robust fritidsbåtstyp som tidigare utgjorde stommen i fritidsbåtsflottan på många håll i landet. "Lilli" är byggd på ett av de mest framstående västkustvarven och representerar därmed även ett förnämligt hantverk. Ägaren har även ansträngt sig för, och lyckats väl med, att ta reda på båtens hela historia och har för avsikt att arbeta vidare med att ge båten en konsekvent utformning. Statens maritima museer har därmed bedömt att båten väl uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

LOOPING II

Typ: Motorbåt

Konstruktör: IW-varvet

Byggd: 1961, IW-varvet, Orust

Material: Glasfiberarmerad plast

Ägaren bosatt i Norrbottens län

Motorbåten "Looping II" från 1961 är i samma skick som den var då den var ny, främst eftersom den varit undanställd i drygt 40 år. Båten är av en modell som byggdes i serie, men just detta

exemplar specialbeställdes för att klara den särskilt kraftfulla motorn. Motorbåten ”Looping II” har k-märkts, eftersom den bedömts vara kulturhistoriskt värdefull.

MIA

Typ: Tärnunge

Konstruktör: Gösta Svensson

Byggd: 1961, Gunnar Skälén vid Säffle båtbyggeri

Material: Trä

Ägaren bosatt i Värmlands län

”Mia” är en s.k. Tärnunge byggd enligt bestämmelser som togs fram av Segelsällskapet Gullmar i Lysekil. Det är en svensk ungdomsbåts-typ som inte byggts i några större upplagor. Ägaren till den aktuella båten har lagt ner ett stort arbete på att söka uppgifter och dokumentera såväl historien om sin egen båt som typens ursprung och historia, samt även letat upp och registrerat andra båtar av samma typ. Detta arbete är imponerande och betydelsefullt för att höja kunskapen om segelbåtar av den här typen. K-märkningen motiveras av att Tärnungen nr 25 ”Mia” är i mycket gott skick. Dessutom finns en föredömlig historik som berättar både om vem som ägt båten och hur den använts och underhållits. Den nuvarande ägarens engagemang är tydligt bland annat i att han köpt tillbaka den båt han ägde i början av 1970-talet. Till utseendet har båten fått en ny årsring i det däck som lades i mitten av 1970-talet. Denna förändring ingår enligt Statens maritima museer nu också i ”Mias” historia. Statens maritima museer anser sammantaget att segelbåten ”Mia” är värdefull och uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

MONSUNEN

Typ: Kosterbåt (K-20/K-22)

Konstruktör: A Laurin och Å Eliasson

Byggd: 1943 hos Arvidsson och Karlsson, Svineviken

Material: Trä

Ägaren finns i Västra Götalands län

”Monsunen” är en segelbåt av kostertyp med skrov konstruerat av Arvid Laurin. Tanken var att båten skulle kunna seglas på en långresa över Atlanten av Åke Eliasson, Gunnar Hildebrand och Thor Wolff. Av den anledningen ritade Eliasson en överbyggnad med valdäck och utan ruff eftersom ett annat utförande, enligt honom, riskerade att krossas av grov sjö. Denna typ av överbyggnad, blev mönster för de så kallade Laurinkostrar som Arvid Laurin senare skapade. K-märkningen motiveras av att ”Monsunen” har en unik historia som en av de allra första svenska nöjessegelarna över Atlanten. Båttypen blev även en förebild som senare blivit mycket populär. De förändringar som gjorts har påverkat båtens utseende, men sådana förändringar har gjorts under resans gång redan från båtens första år. ”Monsunens” betydelse som mönster för senare Laurinkonstruktioner tillsammans med den i någon mån historiska resan motiveras som sagt k-märkning. Den nuvarande ägaren har dels tagit väl hand om båten, bidragit till att en bok givits ut om dess amerikaresa samt har ambitionen att båten på sikt ska

bevaras och vara tillgänglig för allmänheten. Statens maritima museer anser sammantaget att segelbåten ”Monsunen” är mycket värdefull och uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

MOTORBÅTEN

Typ: Archimedes Ruffbåt typ B

Konstruktör: Jac M Iversen

Byggd: 1930, okänt varv

Material: Trä

Ägaren bosatt i Stockholms län

”Motorbåten” är ett varsamt rustat exemplar av den serietillverkade ”folkmotorbåten” Archimedes. Den inköptes 1932 och brukades av sin ägare sparsamt fram till 1939 då den ställdes in i ett båthus. 2002 hittades den i orört tillstånd i samma båthus av nuvarande ägare. Han har grundbehandlat träet och snyggt upp ytskikten men i övrigt bevarat allt så som han fann det. Kvar finns ett specialtiesytt segel med tillhörande mast och fäste, tändstift mm - ett unikt material. K-märkningen motiveras av att denna båt är ett exemplar av en båttyp som utgjorde en av hörnpelarna i det svenska fritidsbåtens framväxt. Motorbåten är välbevarad och helt komplett. I och med sin 69-åriga törnrosasömn på land är båten fortfarande i originalskick. Till följd av sin enkla typ och byggnadsätt har båtar av denna typ till slut oftast hamnat på båtclubbarnas bakgårdar och lämnats att förfalla. I dag är de tämligen ovanliga och just detta exemplar är unikt. Historiken är komplett och ägaren avser att vårda och underhålla nuvarande originalskick.

NABBEN II

Typ: Långedragssjulle (Segelbåt)

Konstruktör: Hjalmar Olsson

Byggd: 1932, Bröderna Karlsson, Svineviken Orust

Material: Trä

Ägaren bosatt i Västra Götalands län

Av de s k pojkbåtstyperna var Långedragssjullarna av storlekarna 10 till 22 några av de mest spridda och uppskattade i landet. Liksom många andra små, enkla, klinkbyggda båtar har antalet decimerats kraftigt på senare år och de är idag tämligen sällsynta i gott bevarat skick. K-märkningen motiveras bl a av att detta är det första exemplaret av en senare mycket populär pojkbåtstyp. Detta exemplar har genom åren delvis byggts om och förändrats av tidigare ägare. Förändringarna har inte skett med hänsyn till båtens karaktär och utseende. Nuvarande ägare har dock återställt båten så att den när den sjösätts i år (2009) åter har sitt ursprungliga utseende. Forskning om båtens historik har varit tämligen ingående och fortgår även framledes. Statens maritima museer har därmed bedömt att båten väl uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

PONTUS

Typ: Motorbåt

Konstruktör: C G Pettersson

Byggd: 1936 på N Sundins varv i Docksta

Material: Trä

Båten finns i Västernorrlands län, medan ägaren är bosatt i Västmanlands län

Motorbåten "Pontus" är en av den välkände Carl Gustaf Petterssons konstruktioner. Den aktuella båttypen är fortfarande idag relativt vanligt förekommande – dock inte i detta fina originalskick. K-märkningen motiveras av att "Pontus" är en välbevarad, väldokumenterad och medvetet underhållen fritidsbåt. Trämässigt är båten helt i ursprungligt skick. Även motorn är original från 1936. Endast några mindre förändringar har gjorts under åren. Både skicket såväl som typ och representant för konstruktörens skapelser gör denna båt till ett synnerligen skyddsvärt exemplar. Till det kulturhistoriska värdet bidrar även den intressanta historiken, med den nära kopplingen till nuvarande ägarens familj och t.ex. berättelserna om "Pontusklubben" i Örnköldsvik. Statens maritima museer anser sammantaget att motorbåten "Pontus" är mycket värdefull och uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

PÄRLAN

Typ: Andunge (Swe 33)

Konstruktör: Thorvald Gjerdrum

Byggd: 1961, Skåléns varv (Gunnar Skålén), Säffle

Material: Trä

Ägaren bosatt i Västra Götalands län

"PärLAN" är en entypsbåt konstruerad av Thorvald Gjerdrum, ursprungligen som billig, lättseglad ungdomsbåt för Blakstad Seilforening i Norge. I Sverige byggdes drygt 10 båtar, framför allt av Skåléns båtbyggeri i Säffle. K-märkningen motiveras av att båten är i ett mycket fint skick skrov-mässigt och att den som typ och exemplar är väl värd att bevara. Vad gäller segel och rigg m.fl. detaljer har den av tidigare ägare fortlöpande moderniserats. Statens maritima museer anser sammantaget att segelbåten "PärLAN" är värdefull och uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

RIMA

Typ: Internationell 5 m jakt (segelbåt)

Konstruktion: Eric Salander

Byggd: 1937, Tynningö båtvarv

Material: Trä

Ägarna bosatta i Östergötlands län

Den internationella 5m klassen hade en kort storhetstid under 1930-talet innan den slogs ut av andra klasser. Redan på 1950-talet byggdes många båtar om och försågs med ruff för att fungera som familjebåtar. I "Rimas" fall nöjde sig 1960-talets ägare med att göra om båten från kappsegling till dagseglare. K-märkningen motiveras av att båten till stora delar är i originalskick. De mindre förändringar som gjorts har främst varit av driftskaraktär. "Rima" är idag än väl underhållen segelbåt med en väldokumenterad historia. Statens maritima museer har

därmed bedömt att båten väl uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

SANNA

Typ: Motorbåt

Konstruktör: C G Pettersson

Byggd: 1948

Material: Trä (mahogny)

Ägaren bosatt i Stockholms län

Motorbåten "Sanna" från 1947 är en av C G Petterssons senare konstruktioner, där ett äldre formspråk förenats med nya linjer. Den har en väldokumenterad ägarlängd och har av nuvarande ägare återställt till ett skick som ny. Motorbåten "Sanna" har k-märkts, eftersom den bedömts vara kulturhistoriskt mycket värdefull.

SOLAVAE

Typ: Expressmotorbåt (23')

Konstruktör: Carl S André

Byggd: 1921 av AB André & Rosenqvist OY, Åbo, Finland

Material: Trä

Ägaren bosatt i Östergötlands län

"Solavae" är en motorbåt av en typ och modell som var vanlig i Skandinavien och USA under åren 1910–1925. Den är byggd hos den stora båttillverkaren André & Rosenqvist i Finland. "Solavae" importerades till Sverige som ny, och är därmed en representant för den allra tidigaste fritidsbåtsimporten via svenska agenturer. K-märkningen motiveras av att båten fortfarande efter nästan 90 år är i ursprungligt skick, där även motorn finns kvar sedan 1921. "Solavae" har varit i samma familjs ägo sedan den var ny – vilket bland annat avspeglas i en spännande historia kopplad till dess ägare. Statens maritima museer anser sammantaget att "Solavae" är synnerligen värdefull och uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

SONJA

Typ: Motorkryssare

Konstruktör: Jac M Iversen

Byggd: 1954, Gräddö varv

Material: Trä

Ägaren bosatt i Stockholms län

Den norsk-svenske konstruktören var Jac M Iversen var mycket produktiv under ca 20 år och har ritat ett stort antal motorkryssare i olika storlekar. Motorkryssaren "Sonja" är i mycket gott skick och har i huvudsak bibehållit sitt originalutseende. Båten hela historik är exemplariskt dokumenterad.

K-märkningen motiveras av att båten i sin helhet är så välbevarad och väl underhållen. Den goda dokumentationen gör det möjligt att ytterligare höja det kulturhistoriska värdet genom att i framtiden återställa detaljer som den sentida "badbryggan"

och lanternorna. Statens maritima museer har därmed bedömt att ”Sonja” väl uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

SWEET SUE

Typ: Motorbåt

Konstruktör: Richard C Cole

Byggd: 1958, Botved Boats, Vordingsborg, Danmark

Material: Plywood/plast

Ägaren bosatt i Dalarnas län

Denna välbevarade motorbåt från 1958 kan anses främmande i Sverige, eftersom den är byggd i Danmark och har sin historia i USA. Samtidigt har den stor relevans här i landet, eftersom båtar av märket Coronet blev populära och allmänna även här. Den aktuella båten har dessutom en väldokumenterad historia. Motorbåten ”Sweet Sue” har k-märkts, eftersom den bedömts vara kulturhistoriskt värdefull.

TAIFUN

Typ: Skärgårdskryssare (30 kvm)

Konstruktör: Knud H Reimers

Byggd: 1948 på Bröderna Erikssons Båtvarv, Strängnäs (skrov & däck) samt Neglingevarvet Stockholms båtbyggeri AB, Salt-sjöbaden (inredning & överbyggnad)

Material: Trä

Ägaren bosatt i Stockholms län

”Taifun” är en skärgårdskryssare (30 kvm) från 1948. Skärgårdskryssarregeln som etablerades 1908 utvecklades på drygt 10 år till att bli något av extremernas manifestationer. 30 kvm klassen är den till antalet båtar största och en mängd namnkunniga konstruktörer har bidragit till detta. Den aktuella båten är konstruerad av en av de främsta på området, Knud H Reimers. K-märkningen motiveras av att båten är en god representant för den senare typen av skärgårdskryssare där regeln utnyttjats till fullo. ”Taifuns” skick är idag mycket gott. Bortsett från en bänk i sittbrunnen är allt helt i original. Ägaren är känd i båtskretsar och har under sin ägarperiod underhållit båten på bästa sätt. Han har även bidragit till att bevara historiken omkring den svenska skärgårdskryssarklassen bland annat genom att ge ut litteratur. Statens maritima museer anser sammantaget att segelbåten ”Taifun” är mycket värdefull och uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

TAIFUN

Typ: Motorbåt, salongsbåt

Konstruktör: Albert Andersson

Byggd: 1908 på Halldin & Co Mek. Verkstad, Örebro

Material: Trä

Ägaren bosatt i Stockholms län

Motorjakten ”Taifun” är en av landets äldsta bevarade motorbåtar som inte genomgått någon omfattande förändring. Båten

är än idag fortfarande till både material och utseende i stort sett orörd.

K-märkningen motiveras av denna båts höga ålder och dess intressanta originalsckick. Att det finns en komplett ägarlängd för båtens drygt hundraåriga historia stärker det höga kulturhistoriska värdet. Ett tillägg från 1940-talet är en främre styrplats – något som kan ses som en årsring i båtens långa historia. Statens maritima museer anser sammantaget att motorbåten ”Taifun” är mycket värdefull och uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

TRIO

Typ: Segelbåt

Konstruktör: Sven Abrahamsson

Byggd: 1928, Bröderna Nilssons varv, Nyköping

Material: Trä (mahogny)

Ägaren bosatt i Stockholms län

Segelbåten ”Trio” från 1928 är fortfarande i ursprungligt skick samtidigt som den fortfarande används flitigt. Dess historia är väldokumenterad och den har under hela perioden tillhört samma familj. Trios skick är mycket gott och den underhålls förebildligt. Segelbåten ”Trio” har k-märkts, eftersom den bedömts vara kulturhistoriskt synnerligen värdefull.

TÄRNUNGEN

Typ: Kosterbåt (K-32/K-25)

Konstruktör: Hjalmar Johansson

Byggd: 1928–29 av Hjalmar Johansson, Kungsviken

Material: Trä

Ägaren finns i Västra Götalands län

”Tärnungen” som är en segelbåt av kostertyp byggdes ”efter handlag” av Hjalmar Johansson på klink. Kosterbåten är vanlig framförallt på västkusten där den kommit att bli uppskattad för goda utrymmen och stabila sjöegenskaper. Typen kan sägas vara en förädlad variant av de arbetsbåtar vars typ och egenskaper utvecklats under århundraden. K-märkningen motiveras av att ”Tärnungen” är i ett väl hållt och komplett originalsckick. Detta exemplar byggdes som lottbåt för kostersällskapet FRAM 1929. Den har sedan dess endast haft två ägare innan den återfördes till ursprungsbeställarens museistiftelse. Båten har genomgått en försiktig renovering med originalsckicket som ledstjärna. Ett tillägg från 1940-talet är en förändring av gaffelrigg till bermudarigg. Statens maritima museer anser sammantaget att segelbåten ”Tärnungen” är mycket värdefull och uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

VALKYRIAN

Typ: Motorbåt, salongsbåt

Konstruktör: C G Pettersson

Byggd: 1910, Nymans Verkstäder, Uppsala

Material: Trä (mahogny/ek)

Ägaren bosatt i Stockholms län

Motorbåten "Valkyrian" tillhör en kategori äldre fritidsbåtar som kan anses klassiska. Även om det fanns flera konstruktörer som var lika skickliga har just Carl Gustaf Pettersson blivit legendarisk – kanske både på grund av kunnighet och för sin stora produktion. K-märkningen motiveras av att "Valkyrian" är en välbevarad, väldokumenterad och medvetet underhållen fritidsbåt från den s.k. första generationen. Som en av de tidigaste konstruktionerna av C G Pettersson har den det typiska förhöjda fördäcket samt den karaktäristiska förruffen. Det kulturhistoriska värdet stärks dessutom av att båten ägts inom samma familj i snart hundra år vilket gett upphov till en personlig och intressant historik. Bland annat tack vare detta har den nuvarande ägaren under de senaste tio åren kunnat genomföra arbeten som gör att båten bibehållit sitt höga kulturhistoriska värde. Statens maritima museer anser sammantaget att motorbåten "Valkyrian" är synnerligen värdefull och uppfyller vad som krävs för att anses vara en k-märkt fritidsbåt.

YARAMAZ

Typ: Segelbåt

Konstruktör: Henning Haglind

Byggd: Stockholms Båtbyggeri AB, Neglinge

Material: Trä (mahogny)

Ägaren bosatt i Uppsala län

Segelbåten "Yaramaz" från 1912 har en unik historia. Konstruerad och byggd som lottbåt – och för deltagande i de olympiska spelen. Namngiven tack vare en ägare som var turkisk diplomat och fortfarande i gott skick. Fortfarande idag används båten varje sommar numera främst familjeseglingar. Segelbåten "Yaramaz" har k-märkts, eftersom den anses vara kulturhistoriskt synnerligen värdefull.